

Handleiding

# MENSJE EN DE KRAAI

een muzikaal avontuur



**MUZIEK VOOR  
JONGE GASTEN**

philharmonie  
zuidnederland

# MENSJE EN DE KRAAI

Wat leuk dat je samen met jouw klas op muzikaal avontuur gaat! *Mensje en de kraai* is niet alleen om lekker naar te luisteren, maar vooral om de muzikale creativiteit van jouw leerlingen te prikkelen. In deze handleiding vind je allerlei tips over de aanpak van dit muzikale avontuur. Je kan deze precies volgen, maar voel je vrij om je eigen invulling te geven aan het verhaal.

Veel plezier met *Mensje en de kraai*!

## NAVIGATIE

*Mensje en de kraai* is een verhaal met 8 scènes. Klik op een afbeelding om een scène te openen.

- Klik links onderin op het icoontje met de **DRIE STREEPJES**. Nu zie je het verhaal bij deze afbeelding. Klik nog een keer om het verhaal weer dicht te vouwen.
- In het verhaal zie je soms een **MUZIEKNOOTJE** staan. Bij die woorden kun je samen met je leerlingen klanken maken.
- Ieder **BOLLETJE** is een alinea in het totale verhaal. Klik op een bolletje om het verhaal op die plek te starten.
- Kies: **VERHAAL + MUZIEK A** of **VERHAAL + MUZIEK B**. De keuzes die je per scene hebt gemaakt blijven behouden tot je iets anders kiest.
- Het verhaal loopt automatisch door totdat je het stopt door het keuzemenu (?) uit te vouwen of op een oranje bolletje te klikken.
- Om terug te keren naar het hoofdmenu klik je op het **RODE PIJLTJE**

VERHAAL + MUZIEK A



VERHAAL + MUZIEK B



VERHAAL



## MUZIEKFRAGMENTEN KIEZEN

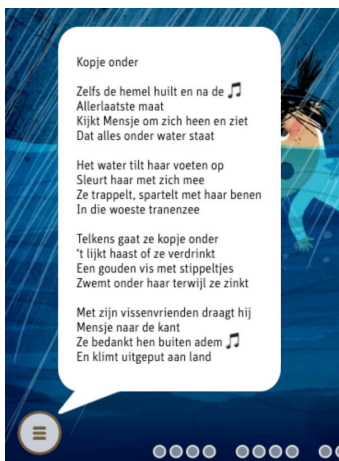
Bij elke scène in het verhaal hebben wij twee muziekfragmenten geselecteerd waar jij met je leerlingen uit kan kiezen. Welk fragment vinden jullie het beste passen bij de scène?

Er is geen goed of fout, jullie mogen zelf kiezen! De website onthoudt jouw keuze maar tussendoor kun je wisselen. Ook als je de volgende dag weer verder gaat.

## KLANKEN ONTWERPEN

Naast het kiezen en beluisteren van de muziekfragmenten ga je ook zelf klanken maken met jouw leerlingen. Bij elke scène kun je de tekst uitvouwen via de tekst-knop. We hebben met een muzieknootje suggesties gegeven voor plekken waar jullie klanken kunnen maken die het verhaal ondersteunen. Je kan bijvoorbeeld verklanken hoe *Mensje* door het bos rent, hoe het toverkrijtje klinkt en hoe hard of zacht de vliegen zoemen rond de koeienvlaai!

Onderschat de creativiteit van jouw leerlingen niet! Ze hebben vaak uiteenlopende ideeën over hoe iets kan klinken. Stimuleer dit door ze geluiden te laten onderzoeken.



Op welke manieren kan je geluiden maken? Hoe klinken verschillende materialen? Misschien kun je wel instrumentjes maken met je leerlingen, trommelen op de tafels en wie weet welke geluiden je met je lijf allemaal kan maken? Denk aan tikken met je vingers, trommelen op je benen, stampen met je voeten of klakken met je tong.

## TIP 1

De muzieknootjes zijn slechts suggesties, misschien kunnen jullie wel op meer plekken geluiden of klanken bedenken.

## VOORBEELDEN:

### Zoemende vliegen

Zzzzz: harder en zachter, meer en minder leerlingen die zoemen, kleine vliegjes die hoog zoemen en dikke bromvliegen die laag zoemen.

### Snotteren, snikken

Je kan heel hard snotteren en snikken, maar je kan ook heel zachtjes snikken terwijl je geniet van de mooie muziek. Huil je altijd even hard of kun je ook zachtjes huilen? Wanneer huil je hard en wanneer huil je zacht?

### Vuurvliegjes

Hoe bewegen vuurvliegjes? Welk geluid maken ze? Zoemen ze ook? Zoemen ze hoog of laag? En hard of juist zacht? Tinkelen ze misschien een beetje? Misschien kun je wel lege flesjes op een rijtje zetten en er met een stokje zachtjes tegen aan tikken.

### Toverkrijtje

Je kan letterlijk het krassen van het krijtje nadoen, maar het is wel een heel speciaal krijtje. Een echt toverkrijtje! Die moet toch haast anders klinken dan een gewoon krijtje. Misschien tinkelt die ook wel? Of maakt hij vrolijke muziek als je er mee tekent. Misschien hebben jullie wel een klokkenspel op school waar je mooie tinkelende geluiden mee kan maken.

## TIP 2

Je kan er ook voor kiezen om samen met de klas een sfeerklank te maken. Zoals een schilderij dat gevoel uitdrukt, maar dan met muziek.

## UITBREIDING VOOR GROEP 3-4

Je kan de klas in groepjes verdelen en de leerlingen zelf klanken laten bedenken die passen bij het verhaal. Geef de groepjes genoeg tijd (maar ook niet te veel!) om te oefenen. Bijvoorbeeld 5 – 10 minuten.

Speel daarna het verhaal klassikaal af en elk groepje neemt een scène voor zijn rekening. Spannend voor je leerlingen om te zien wat de anderen bedacht hebben en spannend om voor te doen wat ze zelf bedacht hebben!

## BEWEGINGEN

Om het verhaal compleet te maken kun je er ook voor kiezen om samen bepaalde bewegingen te bedenken die passen bij het verhaal. De leerlingen worden zelf Mensje in de speelzaal terwijl ze naar het verhaal luisteren. Of laat ze in groepjes scènes uit het verhaal uitbeelden: Denk aan de kraai, mensje die vast zit in het spinnenweb, de cellist die

prachtig cello speelt en de zwemmende vissen. Of laat de leerlingen rondlopen op de maat en emotie van de muziek. Wees creatief!

### TIP 3

Je kan het verhaal ook zelf voorlezen, dan kun je de voorleessnelheid aan de leerlingen aanpassen.

### TIP 4

Het hinkellied is een vrolijk begin van je les. Het wordt nog leuker als je op je vingers mee telt. Zijn jouw vingers net zo snel als het liedje?

WE WENSEN JE VEEL PLEZIER TIJDENS DIT MUZIKALE AVONTUUR!

## VRAGEN & SUGGESTIES

Heb je leuke ideeën, vragen of opmerkingen? Neem contact met ons op:

Wilma Hollanders: [wilma.hollanders@philharmoniezuidnederland.nl](mailto:wilma.hollanders@philharmoniezuidnederland.nl)

Maud Broeksteeg: [maud.broeksteeg@philharmoniezuidnederland.nl](mailto:maud.broeksteeg@philharmoniezuidnederland.nl)

## CREDITS

Concept	philharmonie zuidnederland
Schrijver	Suzan Klinkhamer
Lied	Lola Cedès
Illustraties	Barbara Mulderink
Website	Studio Kloek

## Scène 1 Pootjes omhoog



Het is de dag van laat ontbijt  
Zelfs de zon is laat  
Binnen snurken alle mensen  
Omdat de wekker niet  
En niemand naar zijn werk toe gaat

Maar Mensje pakt het stoepkrijt  
Gooit de voordeur open  
Trekt haar lichtjes-schoenen aan  
Waar ze keihard op kan lopen

Ze tekent cijfers op de stoep  
Voor een hinkelspel  
Een torretje ligt op zijn rug  
Wat glanst zijn pantser fel

Doe jij ook mee, vraagt Mensje  
En zet hem op haar hand  
Schoenen uit en hinkelen  
Je mag niet op de tegelrand





Er valt een schaduw op de stoep  
Van o zo'n slimme kraai...  
Hij pikt verrukt in Mensjes schoen  
Blijf af, zegt ze, maar met een graai

Steelt hij de schoen, vliegt ervandoor  
Richting de koeien wei  
Mensje holt erachteraan  
Zo het hele dorp voorbij

Ze klimt over een hek en rent  
Tussen de koeien door  
Haar voet stapt in een zachte vlaai  
Een vliegenwolk zoemt in haar oor

Daar doemt een dichte bosrand op  
De kraai duikt er al in  
Mensje kijkt niet op of om  
Ze ziet niet eens de reuze spin



Ineens kan ze geen kant meer op  
Overall zit draad  
Gevangen in een spinnenweb  
Nu wordt Mensje pas echt kwaad

De reuze spin kruipt dichterbij  
En likt zijn lippen af  
Ga weg, roept Mensje furieus  
Pas op hoor, jij krijgt straf

Zes pootjes kriebelen op haar arm  
Het torretje staat klaar  
Bevrijdt haar met zijn sterke kaken  
Van dit kleverig gevaar

Rustig knaagt hij aan de draden  
Langzaam komt ze los  
Ze wurmt zich uit het spinnenweb  
Rent weer verder door het bos



## Scène 4 Op de open plek



De kraai is nergens meer te zien  
Mensje is zo moe  
In de verte brandt een licht  
Daar strompelt ze naartoe

Midden op een open plek  
Staat een man in pak  
Een kring van dieren om hem heen  
Egel, eekhoorn, huisjesslak

Je bent precies op tijd, zegt hij  
Wees welkom, mensenkind  
Hij pakt zijn cello en buigt diep  
Het concert begint

Een wonderschone melodie  
Klinkt in het donkere woud  
Mensje denkt aan thuis en thee  
De koekjes waar ze veel van houdt

Ze knippert met haar ogen  
Van binnen welt een tranen-zee  
Alle dieren snotteren, snikken  
De cellist weent droevig mee





Zelfs de hemel huilt en na de  
Allerlaatste maat  
Kijkt Mensje om zich heen en ziet  
Dat alles onder water staat

Het water tilt haar voeten op  
Sleurt haar met zich mee  
Ze trappelt, spartelt met haar benen  
In die woeste tranenzee

Telkens gaat ze kopje onder  
't lijkt haast of ze verdrinkt  
Een gouden vis met stippeltjes  
Zwemt onder haar terwijl ze zinkt

Met zijn vissenvrienden draagt hij  
Mensje naar de kant  
Ze bedankt hen buiten adem  
En klimt uitgeput aan land



De zon is nergens meer te zien  
Maar de maan schijnt zacht  
Mensje bibbert van de kou  
In de kille, duistere nacht

Er dansen lichtjes voor haar neus  
Waar ze zich aan warmt  
Samen zijn ze net een vuur  
Een vrolijk licht dat haar omarmt

Ze volgt de vuurvliegjes en danst  
Naar een grote boom  
Daar valt Mensje bij in slaap  
Droomt van chocomelk met slagroom





Dauwdruppels glanzen op het gras  
In de flonkerzon  
Bovenin de bladerkroon krast de  
Kraai die zo goed stelen kon

Zijn klauwen om de lichtjes-schoen  
Oh, wat is ze blij  
Mensje springt en klimt en smeekt  
Maar ze kan er net niet bij

Zeg kraai, zegt Mensje ineens listig  
Weet je wat ik heb  
Dit is een toverkrijtje, kijk  
Ik teken zo een ketting, nootjes  
En een supergave step

De kraai hipt dichterbij en loert  
Naar het toverkrijt  
Grist het uit haar hand, maar ja  
Nu is hij de schoen dus kwijt



## Scène 8 Terug naar huis



Uitgelaten, opgelucht,  
Holt Mensje snel naar huis  
Op weg naar thee met boterkoek  
Wat zal ze veel vertellen thuis

Ze herkent de weg en stormt  
Door het bos terug  
Langs het huis van de cellist  
Het spinnenweb ontwijkt ze vlug

Door het weiland met de vliegen  
Langs een koeienvlaid  
Over 't hekje, gauw het dorp in  
Van verre hoort ze al lawaai

De hele buurt is uitgelopen  
Ze knuffelen haar bijna fijn  
O wat is het heerlijk om nu  
Eindelijk veilig thuis te zijn